

सन २०११-१२ मधील नुकसानीसाठी मदत
फळपिकांच्या झालेल्या नुकसानीसाठी
नैसर्गिक आपत्तीअंतर्गत तातडीने मदत
उपलब्ध करून देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : सीएलएस २०१२/प्र.क्र.९२/म-३

मंत्रालय, मुंबई ४०००३२,

दिनांक : १५ मे, २०१२

वाचा :- आयुक्त, कृषी, पुणे यांचे पत्र क्र डीआयआर-हॉट्रीसेल/स्केअरसिटी/९९४/२०१२,
दिनांक ९.४.२०१२

प्रस्तावना :-

पाणी टंचाईमुळे फळपिकांच्या झालेल्या नुकसानीबाबत कृषि आयुक्त, पुणे यांचेकडून प्रस्ताव प्राप्त झाला. यामध्ये विशेष करून डाळिंब आणि द्राक्षे आणि अन्य फळपिकांचे सुध्दा नुकसान झाल्याचे नमूद करण्यात आले असून, सदर नुकसान भरून निघण्यासाठी आणि सुकलेल्या बागा वाचविण्यासाठी तातडीने आर्थिक मदतीची मागणी केली आहे. पाण्याच्या अभावी (पाणी टंचाईमुळे) झालेले नुकसान विचारात घेऊन, शेतकऱ्यांना दिलासा देण्यासाठी एक विशेष बाब म्हणून मदत देण्याचा विचार शासनाच्या विचाराधीन होता. सर्व बाबींचा विचार करून शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे :-

शासन निर्णय :-

राज्यामध्ये सन २०११-१२ मध्ये पाण्याअभावी (पाणी टंचाईमुळे) डाळिंब व द्राक्षे तसेच संत्रा व मोसंबी बागांच्या पुढील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे झालेल्या १,०४,४२६ हेक्टर क्षेत्रावरील नुकसानीसाठी अल्प व अत्यल्प भुधारक शेतकऱ्यांना २ हेक्टरच्या मर्यादेपर्यंत प्रतिहेक्टरी रु.८०००/- याप्रमाणे आणि मोठ्या शेतकऱ्यांना रु.८०००/- याप्रमाणे (प्रतिहेक्टरी १ हेक्टरच्या मर्यादेत) 'एक विशेष बाब' म्हणून मदत देण्यात यावी.

तक्ता

अ. क्र.	जिल्हा क्षेत्र (हेक्टर)	डाळिंब क्षेत्र (हेक्टर)	द्राक्षे क्षेत्र (हेक्टर)	संत्रा क्षेत्र (हेक्टर)	मोसंबी क्षेत्र (हेक्टर)	एकूण नुकसानीचे क्षेत्र (हेक्टर)
१	सोलापूर	११,५००	२,९००	०	०	१४,४००
२	सातारा	१,३७२	३३०	०	०	१,७०२
३	सांगली	४,६४२	१७,४२०	०	०	२२,०६२
४	नाशिक	५,३३१	१५	०	०	५,३४६
५	अहमदनगर	३,९५०	३८०	०	२३	४,३५३
६	धुळे	३०७	०	०	०	३०७
७	उस्मानाबाद	११५	१,०५०	०	१३५	१,३०२
८	लातूर	३५	२०	०	१	५६
९	बुलढाणा	३१२	१२८	१,१४५	३८५	१,९७०
१०	अमरावती	६	०	५१,९३८	९८६	५२,९२४
	एकूण	२७,५७०	२२,२४३	५३,०८३	१,५३०	१,०४,४२६

२. जिल्हानिहाय बाधित क्षेत्र हे, वरील तक्त्यांत दर्शविल्याप्रमाणे राहिल. तथापि, उपरोक्त मदत अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकऱ्यांस २ हेक्टर मर्यादेपर्यंत प्रतिहेक्टर रु. ८,०००/- याप्रमाणे अनुज्ञेय राहिल आणि मोठ्या शेतकऱ्याला मदतीची रक्कम रु. ८,०००/- याप्रमाणे अनुज्ञेय राहिल. सदरची अट विचारात घेऊन, अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकरी तसेच मोठे शेतकरी यांना अनुज्ञेय असलेले प्रत्यक्ष मदतीचे क्षेत्र विचारात घेऊन, कृषि विभागाने मदतीसाठी पात्र क्षेत्र व पात्र शेतकऱ्यांना लागणाऱ्या निव्वळ अनुदानाची मागणी मदत व पुनर्वसन विभागाकडे स्वतंत्रपणे करावी.

३. ही मदत कृषि विभागामार्फत वाटप करण्यात यावी तसेच मदतीची रक्कम संबंधित खातेदाराच्या बँक बचत खात्यात थेट जमा करावी.

४. मदतीची रक्कम खातेदाराच्या बँक खात्यावर थेट जमा करतांना मदतीच्या रकमेतून कोणत्याही बँकेने कसलीही वसूली करू नये, यासाठी सहकार विभागाने योग्य ते आदेश निर्गमित करावेत.

५. वरील मदत ही विशेष बाब असल्यामुळे, पुर्वोदाहरण म्हणून गणली जाणार नाही.

६. सदरची सवलत ही, ज्या तालुक्यांत ५० टक्केपेक्षा कमी पैसवारी असलेली गावे आहेत, अशा तालुक्यांना लागू राहिल.

७. यावर होणारा खर्च, मागणी क्रमांक सी-६-२२४५, नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य-०१, अवर्षण -१०१ -अनुग्रह सहाय्य- (९१) (०५), पीक नुकसानीमुळे शेतक-यांना मदत - ३१-सहायक अनुदाने-(वेतनेतर) (२२४५ २४३४), या मुख्य लेखाशीर्षातर्गत नोंदविण्यात येऊन, तो त्याखाली मंजूर असलेल्या तरतुदीतून भागविण्यांत यावा.

८. सदर शासन निर्णय हा, वित्त विभागाचे अनौपचारिक संदर्भ क्र.१५७/२०१२/व्यय-९, दिनांक ५.५.२०१२ अन्वये, त्या विभागाच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात आला आहे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०१२०५१७१२३२५४५५४००१ आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रदीप ईंदुलकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) विभागीय आयुक्त, (सर्व संबंधित)
- २) जिल्हाधिकारी, (सर्व संबंधित)
- ३) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषदा, (सर्व संबंधित)
- ४) आयुक्त, कृषी महाराष्ट्र राज्य पुणे
- ५) विभागीय कृषी सहसंचालक, पुणे
- ६) महालेखापाल, महाराष्ट्र - १ मुंबई (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परिक्षा)
- ७) महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ नागपूर (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परिक्षा)
- ८) संचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक शाखा, मुंबई
- ९) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई
- १०) निवासी लेखा अधिकारी, वांद्रे, मुंबई
- १०) ग्रंथपाल महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- ११) सर्व कार्यासन, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- १३) सहकार व पणन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- १४) वित्त विभाग (व्यय-९/अर्थसंकल्प-३/अर्थसंकल्प-६/अर्थोपाय कक्षा) मंत्रालय, मुंबई
- १५) म- ३ कार्यासन (निवडनस्ती)

प्रत माहितीसाठी सादर-

- मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
मा. मंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव
मा. राज्यमंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव
मा. मुख्य सचिवांचे स्वीय सहाय्यक
मा. प्रधान सचिव (मदत व पुनर्वसन) यांचे स्वीय सहाय्यक
प्रधान सचिव, कृषी विभाग/सहकार विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक